

Список використаних джерел

2. Про запобігання корупції: закон України №.1700-VII від ред. від 31.08.2018. - Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#n38>.
3. Дудоров О., Дудорова К. Проблеми тлумачення законодавства України щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів // Вісник Національної академії прокуратури України № 4/2(52)'2017. – Режим доступу: http://www.visnyknaru.gov.ua/data/issues-2017/Visnyk-NAPU_4-2_2017n.pdf#page=127.
4. Господарський кодекс України. - Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/> .
5. Цивільний кодекс України 435-IV ред. від 04.11.2018 . - Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-5?find=1&text=%F1%>
6. Проект Закону про внесення змін до Закону України «Про запобігання корупції» (щодо вдосконалення заходів запобігання конфлікту інтересів) (реєстр.№ 6740 від 17.07.2017). – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=62315.
7. Про внесення змін до Закону України «Про запобігання корупції» (щодо вдосконалення заходів запобігання конфлікту інтересів: висновок Головного науково-експертного управління на проект Закону України від 17.07.2017реєстр.№6740). – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=62315

Крушельницька Т.А.

СТИЛЬ ДЕРЖАВНО-УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ЧИННИКИ СПРИЯННЯ І ГАЛЬМУВАННЯ ЙОГО ЕВОЛЮЦІЇ

Ефективність публічного управління є передумовою вирішення соціальних і економічних завдань та вирішальним поштовхом для поступального розвитку держави і суспільства. Публічне управління є складним гетерогенним процесом, який вимагає висококваліфікованих спеціалістів, добре обізнаних як з теоретичними аспектами врядування так і практичними тонкощами адміністративно-управлінської діяльності. Зміна парадигми щодо державно-управлінської діяльності зумовлює актуальність цієї публікації.

Під впливом нових теоретичних течій відбулася переорієнтація наукового розуміння світогляду стосовно публічного управління та стилю державно-управлінської діяльності. На підтвердження цього наведемо Я. Керемецького, який виокремив основні риси сучасної культури державного управління, яка, на його думку, створюється розвитком взаємозв'язку між зміною “філософії” принципів управління і погляду на роль «...людського фактора...», перетворенням «...моральних цінностей в норми» економічних відносин [1, с. 94], тобто формується, за словами Т. Бутирської, «внутрішня культура суспільства, опосередкована державою» [2, с. 160]. Справді, сьогодні на передній план наукової спільноти виступає економіка добробуту, центральним постулатом якої є оптимум Парето [3, с. 9–11], згідно якого передбачено певний розподіл ресурсів, зміна якого за будь-яких причин, у тому числі і задля зміцнення добробуту для одних людей, є неприйнятною при погіршенні стану для інших.

Наукова теорія, звертає увагу, що взаємодію суб'єктів управління, які врегульовують діяльність владних інститутів через окремих посадових осіб. Саме інститути зумовлюють, санкціонують і контролюють поведінку окремих або об'єднаних у спільноти індивідів, зазначають С. Макеєв і М. Чурилов та ін. [4, с. 212–218]. Автори наголошують, що помітний вплив на перебіг суспільно-економічних процесів справляє культура, яка саме і визначає стиль управлінської діяльності, вона формує у суспільстві домінуючі ідеали й ціннісні ієрархії і надає легітимності критеріям колективної й індивідуальної свідомості [4, с. 212–218]. Механізми публічного управління приводяться у дію певними органами, тобто інститутами, а вони, в свою чергу, формуються зусиллями посадових осіб, так званої бюрократії, або бюрократичним апаратом.

Бюрократія, якщо під цим терміном розуміти державно-управлінський апарат, є важливим засобом провадження державних заходів, проведення реформування, впровадження інноваційних норм, стандартів і положень, тому бюрократія, як державний інститут, посідає важливе місце в системі публічного управління [5]. Макс Вебер вважається першим, хто здійснив детальний аналіз взаємозв'язків між «...панівною системою, державою, капіталістичним економічним розвитком та бюрократією...» [6, с. 94]. Та що найбільш важливо, що М. Вебер приписує бюрократії «...функцію каталізатора модернізації...» на кожному історичному етапі розвитку суспільства [6, с. 94]. А. Градовський ще наприкінці ХІХ ст. відмічав загальну тенденцію: чим більша чисельність і вплив бюрократії, тим більше привілеїв (де-факто і де-юре) бюрократія привласнює собі, причому, відмічав автор, це стосується не тільки сучасної національної бюрократії, це правило розповсюджується на будь-яку бюрократію з моменту її виникнення як суспільного феномена, сягаючи корінням аж у давньоєгипетське суспільство [7, с. 16].

Вважаємо за доцільне додати, що дійсно, бюрократія у кожній країні є потужною силою, ця сила може стати рушійною при поступальних змінах у суспільстві і державі, як вважали М. Вебер і В. Гайндль та інші науковці, з якими ми цілком погоджуємось. Проте через об'єктивно-функціональну інертність та інші чинники бюрократія одночасно є і потужною гальмівною силою здійснення реформ та провадження прогресу. Саме тому важливим є вибір прийняттого стилю державно-управлінської діяльності, поступове відділення від авторитарного та поширення демократично-ліберального.

Подальший розвиток публічного управління під дією важелів демократії і розвитку громадянського суспільства як галузі науки, як сфери службово-посадової діяльності і як сукупності суспільно-економічних відносин зумовлює визначення ієрархії чинників сприяння і гальмування його еволюції. Дослідження закордонного досвіду свідчить про доцільність підходу до розуміння успішності нинішніх та майбутніх змін у цій сфері через осмислення історичних джерел формування стилю державно-управлінської діяльності, витоки яких лежать у площині поступового зародження і становлення певної сукупності державних службовців, призначеної для здійснення державно-управлінської діяльності, яка сформувалась у бюрократичний апарат з притаманними йому ознаками: громіздкість побудови, тяжіння до інерційності, низької гнучкості тощо.

У числі причин невідповідності стилю державно-управлінської діяльності представників національної системи публічного управління поставленій меті розвитку, тривалих, непослідовних і не дієвих реформ державної служби незалежної України, є значна частка й донині неосмисленої історичної зумовленості попереднього – радянського періоду. Через це очікувані цілі не досягались, а інколи, навпаки, призводили до негативних наслідків. Через страх перед можливими наслідками від помилок і покаранням за них у більшості посадових осіб виникає прагнення перекладання ризиків і відповідальності на інших службовців або на громадян, що тягне за собою вимогу безлічі довідок з інших установ, відтягування прийняття рішень навіть за простими питаннями [8, с. 47]. Тож ми вважаємо, що такий страх паралізує всю систему управління й унеможливує поступальний рух до інституційних змін, призводить до того, що проголошені реформи і зміни гальмуються ще на стадії впровадження в очікуванні розпоряджень і вказівок зверху, поточна ж робота перетворюється в суцільне делегування повноважень. Додамо також, що кожен державний службовець або особа, що таким не є, але займає певні посаду в органах публічної влади і до компетенції якої належить прийняття певних управлінських рішень чи виконання певних дій адміністративно-розпорядчого характеру потенційно може здійснювати корупційні дії і є суб'єктом відповідальності за корупційні правопорушення відносяться. Поступово сформувався світогляд державного службовця, згідно з яким отримане робоче місце приносило дохід, але не було прямо пов'язане із виконанням обов'язків відповідно до цього доходу. Синекура, як ідеальне прагнення державного службовця, поступово розповсюджується, перетворюючи всю систему державного управління у бюрократичний апарат, нездатний і не зацікавлений у будь-яких кардинальних змінах, значна частка зусиль якого спрямована на пошук доходу від використання службового положення.

Втім, неузгодженості, суперечності, тяжіння до вчинення корупційних вчинків та інші недоліки державно-управлінської діяльності можуть бути усунуті поступово або швидко, революційним шляхом, через відповідний розвиток інституцій у державному управлінні.

Таким чином, стилем державно-управлінської діяльності є сукупність прийомів, способів діяльності, методів роботи, манери поведінки посадових осіб, які зумовлені профілем їх професійної компетенції і індивідуальних компетентностей, що включає кваліфікаційно-освітній рівень, психологічно-моральні особливості мислення, ієрархічно-статусне становище, інституційно-ідеологічну політику державної установи тощо. Саме остання є основним, зовнішнім чинником формування стилю державно-управлінської діяльності, яка передбачає його нормативне регламентування через прийняття державою норм, стандартів, кодексів тощо. В такому контексті можливе ефективне й водночас морально-етичне функціонування посадових осіб як в середині системи, так і у зв'язку із зовнішнім середовищем.

Список використаних джерел

1. Керемецкий Я. Новая культура управления и модернизация производства / Я. Керемецкий. // Альтернативы. □ 1998. – №3. – С. 93□99.

2. Бутирська Т. О. Державне будівництво: стан, суперечності, перспективи розвитку Україні / Т. О. Бутирська. – К. : Вид-во НАДУ, 2007. – 484 с.
3. Андрущенко В. Л. Податкові системи зарубіжних країн : навчальний посібник / В. Л. Андрущенко, О. Д. Данілов – К. : Комп'ютер прес, 2004. – 300 с.
4. Чурилов М.М. Соціологія: навчальний посібник. / За ред. С. О. Макеєва, Н. В. Паніна, Н. В. Костенко, С. О. Макеєв. – 4-е вид.– К. : Знання. – 2008. – 566 с.
5. Крушельницька Т. А. Сутність стилю державно-управлінської діяльності в податковій системі України та чинники його формування [Електронний ресурс]/ Т. А. Крушельницька // Державне управління: удосконалення та розвиток : електрон. фах. вид. Акад. муніцип. упр. – 2012. – № 10. – Режим доступу до журн. : du.nauka.com.ua. – Назва з екрана.
6. Гайндль В. Модернізація та теорії модернізації: приклад габсбурзької бюрократії / В. Гайндль // Україна Модерна. – 1996. – №1. – С. 89 –100.
7. Градовский А. Системы местного управления на западе Европы и в России / А. Градовский ; под ред. В. П. Безобразова // Сборник государственных знаний – СПб. : тип. В. Безобразова и К, т. V. ценз. – 1878. – Т. 6. – С. 16.
8. Оболонский А. В. Бюрократия и бюрократизм: к теории вопроса / А. В. Оболонский // Государство и право : научн. журн. – 1993. – №12. – С. 47.

Куценко Т.Ф., Сабадош А.О.

ОСОБЛИВОСТІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ЛОКАЛЬНОЮ ЕКОНОМІКОЮ НА «КРИХКИХ» ТЕРИТОРІЯХ В УМОВАХ КОНФЛІКТУ В УКРАЇНІ

Актуальність розгляду обраної теми базується на тому, що у 2014 – 2018 роках в Україні було зроблено ряд дуже важливих кроків щодо оцінки та пошуку ефективних механізмів соціально-економічного відновлення «крихких» територій в умовах конфлікту.

Фахівці наголошують, що конфлікт 2014 року розпочався тоді, коли економіка Донбасу вже прийшла в занепад через тривалу системну неефективність та інституційні вади, тому загальні потреби за компонентом економічного відновлення оцінюються на рівні 135,5 млн. дол. [1; 2; 3].

Зрозуміло, що постраждали від конфлікту території Донецької та Луганської областей, а також Запорізької, Дніпропетровської та Харківської областей, розвиток яких зазнав негативного впливу внаслідок збройного конфлікту на сході країни, залишаються в категорії «крихких», тому що конфлікт продовжується. Однак «крихкими», на наш погляд, слід вважати також території, громади яких прийняли та продовжують приймати сім'ї переселенців, так званих внутрішньо переміщених осіб (ВПО), а також громади тих областей, які знаходяться в зоні серйозних ризиків та геополітичних викликів в інших частинах країни.

Відповідно, вивчивши досвід країн, що мали подібні проблеми в умовах конфлікту, слід розробити та запропонувати конкретні механізми налагодження ефективного управління локальною економікою. Однак, насамперед, вартує усвідомити базові його складові та взаємозв'язок між ними, на основі чого збагнути